

Potensialet for internasjonalt samarbeid på fagskolenivå

Tove Blytt Holmen, avdelingsdirektør NOKUT

Kunnskapsdepartementets konferanse for internasjonalisering og internasjonalt samarbeid i videregående skole og fagskole. Høgskolen i Oslo 30. januar 2007

Kvalitetssikring gjennom evaluering og akkreditering av høyere utdanning og godkjenning av fagskoleutdanninger sentrale oppgaver for NOKUT. Akkreditering og godkjenning er systematiske, eksterne og uavhengige evalueringer som skal bidra til at interesserte parter får tillit til kvaliteten i godkjent utdanning.

Høyere utdanning er en veletablert utdanningskategori med normer og krav, nettverk og ikke minst kvalitetssikring som er solid internasjonalt forankret. Kontrasten til fagskoleutdanning er påfallende. På tross av at dagens fagskole er et produkt av dette århundret, har internasjonalisering ikke vært tema, i alle fall ikke for lov og forskrift. Kanskje er dette også et uttrykk for manglende internasjonal bevissthet eller forankring av fagskoleutdanning som en utdanningskategori..

Om fagskoleutdanning eller tilsvarende yrkesutdanning hører hjemme i videregående opplæring, på eget fagskolenivå eller i høyere utdanning, varierer fra land til land. Denne uoversiktlige situasjonen er én grunnleggende utfordring for godkjenning av internasjonalt samarbeid for godkjenning av fagskoleutdanning gitt av norsk tilbyder. En annen utfordring er å kunne finne fram til eksterne, uavhengige kvalitetssikringsorganer i samarbeidslandene. Og sist, men ikke minst eksisterer i dag ingen ordening verken nasjonalt eller internasjonalt, for godkjenning av fagskoleutdanning tatt i utlandet på samme måte som NOKUT gir generell godkjenning av utenlandsk utdanning til enkeltpersoner som kommer til Norge med høyere utdanning. En person som kommer til Norge med utenlandsk fagskoleutdanning i dag har ikke noen mulighet for å få en offisiell uttalelse om hva hennes utdanning tilsvarer i Norge.

Jeg har her blitt bedt om å gi en orientering om *potensialet* for internasjonalt samarbeid i fagskoleutdanningen. Fra fremmedordboken min hentet jeg følgende, nesten poetiske definisjon. POTENSIALET: Den egenskap som eksisterer som en mulighet som under visse forutsetninger kan utvikles til virkelighet. Med tanke på kvalitetssikring og –utvikling i fagskoleutdanningen, er ikke denne virkeligheten her enda.

Virkeligheten vil inntreffe

- ... når tilbyderne blir tryggere på utdanningens nivå og kvaliteten i eget arbeid
- ... når tilbyderne legger en helhetlig forståelse i hensikten med internasjonalisering
- ... når tilbyderne er trygge på at de har funnet minst likeverdige internasjonale samarbeidspartnere

Altså: skynd dere langsomt!

I høyere utdanning har internasjonalisering vært et tema gjennom mange år. Lov om universiteter og høyskoler sier at virksomheten skal være på høyt internasjonalt nivå. Dette har gitt NOKUT hjemmel til å utforme kriterier som for eksempel:

§ 2-1 (4) Institusjonen skal delta aktivt i internasjonalt samarbeid innenfor fagområder med relevans for studiet.

Når krav til internasjonalisering ikke har vært eksplisitt uttrykt fra myndighetenes side, har NOKUT heller ikke hjemmel for å stille krav om internasjonalisering for godkjenning av fagskoleutdanning bort sett fra der hvor utdanningen er underlagt internasjonalt regelverk som for sjø- og luftfart.

Når NOKUT vurderer om samarbeid om studier kan godkjennes, innebærer det følgende:

- Samarbeidet må være avtalefestet
- Avtalen skal vise ansvars- og oppgaveplassering
- Samarbeidspartene må være likeverdige, dvs anerkjent minst på samme nivå som norsk fagskole av et anerkjent uavhengig organ

En bedre forståelse av hva fagskolebegrepet innebærer i en internasjonal sammenheng, er helt nødvendig for å gå videre. Utvikling av et europeisk kvalifikasjonsrammeverk for fagskoleutdanning, kan hjelpe oss et stykke på vei. I tillegg til det kvalifikasjonsrammeverket som vil komme, mener jeg at departementet bør utvide arbeidet til en utredning som kan gi bedre forståelse for fagskoleutdanning også utenom Europa.

Momenter som trenger en viss bearbeiding:

- Hva er tilsvarende nivå internasjonalt
 - Mellomnivå eller tertiærnivå
 - Uavhengig, ekstern kvalitetssikring
- Dersom NOKUT skal kvalitetssikre internasjonalt samarbeid, må myndighetene gi hjemmel til å slikt fastsette krav
- Tilbyderne må ha større oppmerksomhet rundt opptakskrav og nødvendige språkferdigheter

Igjen skulle dette indikere at fagskolene bør skynde seg langsomt når det gjelder internasjonalt samarbeid.

Men stopp ikke opp!

Godt internasjonalt samarbeid vil føre til at studentene får en bredere erfaring. Studieplanutvikling kan gjøres med enda større innsikt lokalt. Dette burde støtte solid og bærekraftig utdanning. - Internasjonalt samarbeid er en kvalitetssikring som fører til anerkjennelse dersom fagskolen selv håndterer samarbeidet godt.

Lykke til!